

Aan de slag met beschermingsstroken en kantstrooien

Op vrijdag 21 augustus 2026 organiseerde B3W een demo over **beschermingsstroken en kantstrooien**. Met een 50-tal aanwezigen, waarvan het merendeel landbouwer, kunnen we spreken van een talrijke opkomst. Het onderwerp werd gebracht als een mix van theorie en praktijk, en ook de regelgeving kwam aan bod.

We waren te gast op het **Koeweidehof in Merchtem**. Landbouwer Bart Vanderstraeten gaf ons een overzicht van zijn bedrijf. Het was van oorsprong een bedrijf met akkerbouw en vleesvee. In 2012 schakelden ze over naar melkvee in combinatie met akkerbouw.

Als akkerbouwgewassen teelt hij grasklaver (ligt 2 à 3 jaar aan en wordt erna terug in rotatie opgenomen), snij- en korrelmaïs, wintertarwe en brouwergerst, gele erwten, suikerbieten, aardappelen, bloemen- en akkerranden en grondwitloof.

Een korte bevraging aan de start leerde ons dat het merendeel van de deelnemers nog niet op de hoogte was van de nieuwe regels rond beschermingsstroken en de vergoedingen die je hiervoor kan krijgen. Een tiental landbouwers maakte al gebruik van kantstrooissystemen.

Beschermingsstroken

Wat zegt de regelgeving?

Na een korte introductie over B3W lichtte Davy Schruers van de Vlaamse Landmaatschappij (VLM) de regelgeving rond beschermingsstroken toe. Beschermingsstroken zijn verplicht langs **VHA-waterlopen**. Langs niet-VHA waterlopen geldt een *bemestingsvrije strook* en zijn andere voorwaarden van toepassing. In beide gevallen geldt een **teeltvrije strook van 1 meter** zonder bodembewerkingen, bemesting en gewasbeschermingsmiddelen direct naast de waterloop. Alle afstandsregels en het verschil tussen beide worden visueel samengevat [in deze infofiche van de VLM](#).

Davy benadrukte dat in de beschermingsstrook (voor VHA) en in de teeltvrije strook (voor niet-VHA) probleemkruiden handmatig te verwijderen zijn omdat er geen gewasbeschermingsmiddelen toegediend mogen worden. De beschermingsstroken kunnen één keer om de drie jaar heringezaaid worden.

Wat zijn de voorwaarden voor financiële compensaties?

Na Davy's toelichting bespraken Stefan Bonhomme (Vlaamse Landmaatschappij) en Sara Gomand (Agentschap Landbouw en Zeevisserij) twee financiële compensaties voor de beschermingsstroken: de beheersovereenkomsten en de ecoregelingen.

Stefan is bedrijfsplanner van de VLM in het Regionaal Landschap Brabantse Kouters en bekijkt samen met landbouwers welke en waar een beheersovereenkomst kan afgesloten worden.

Een [beheersovereenkomst](#) is een vrijwillige overeenkomst met de VLM waarbij het beheer aangepast wordt op bepaalde percelen of stroken in ruil voor een jaarlijkse vergoeding (looptijd van vijf jaar).

Als je van je beschermingsstrook een **kruidenrijk akkerrand of faunarand (plus)** maakt, dan kan je in aanmerking komen voor een financiële vergoeding. We zeggen hier “kan”, want beheersovereenkomsten kunnen enkel afgesloten worden in afgebakende gebieden. Handig om weten is dat je niet noodzakelijk een actieve landbouwer moet zijn om een beheersovereenkomst te kunnen afsluiten.

Sara Gomand van het Agentschap Landbouw en Zeevisserij lichtte vervolgens een andere mogelijkheid toe voor financiële compensatie bij de aanleg van beschermingsstroken. Via de [ecoregelingen](#) is het mogelijk om financiële compensaties te krijgen voor de aanleg van bufferstroken langs waterlopen. Specifiek langs VHA-waterlopen zijn er twee nieuwe ecoregelingen die afgestemd zijn op beschermingsstroken: het beheer van een bufferstrook langs water met een **klepelmaaier**, en het beheer van een bufferstrook langs water met **afvoer van maaisel**.

AFVOEREN (oprapen of wegblazen)	NIET AFVOEREN (laten liggen)
Cirkelmaaier/schijvenmaaier → maaien + afleggen + afvoeren	Klepelmaaier
Klepelmaaier met afvoersysteem	Weidebloter

Sara benadrukte dat het – binnen het kader van de ecoregeling – niet is toegelaten om op zwad te leggen (in rijen neerleggen) met als doel het te laten liggen. Ze benadrukte ook dat als je meerdere maatregelen wil nemen, je best goed nagaat of ze combineerbaar zijn. Sommige ecoregelingen zijn immers niet combineerbaar als er te veel overlapping is, door het risico op dubbele financiering. Kijk het daarom zeker na via de [tabel van combinatiemogelijkheden van ALZ](#).

De theorie van kantstrooien

Na de toelichting rond beschermingsstroken verlegden we onze focus naar **het correct strooien van kunstmest en het gebruik van kantstrooiers**. Volgens MAP 7 is het immers verplicht om een kantstrooisysteem te gebruiken bij de buitenste werkgang van het perceel, als je vaste kunstmest gebruikt. Dat geldt ook langs beschermingsstroken of bemestingsvrije stroken!

Waar moet je zeker op letten bij kantstrooien?

Donald De Keyser (ILVO) gaf toelichting over welke kantstrooisystemen mogelijk zijn binnen de huidige regelgeving voor kant-op en kant-af strooien. Hij haalde daarbij enkele belangrijke aandachtspunten aan, zoals het belang van een correcte afstelling van de kunstmeststrooier (stand strooier) en het regelmatig controleren van het strooibeeld, zodat je indien nodig opnieuw kan bijsturen.

Hij benadrukte dat je zeker aandacht moet besteden wanneer je de strooier opstart en wanneer je bochten neemt. De kunstmest wordt immers nog een heel eind naar achter gespreid, waardoor een groot risico bestaat om mest buiten de perceelsgrens toe te dienen.

Verder is ook de kwaliteit van de kunstmest een aandachtspunt. Een correcte hardheid is van belang om te vermijden dat korrels breken bij de impact van de schoepen. Als korrels breken, verandert namelijk het spreidingspatroon! Als je kunstmest aankoopt, kan je de kwaliteit controleren met behulp van een schudbox. Korrels variëren best tussen 2 tot 4,75 mm. Te kleine korrels (stof) zijn te fijn om goed open te strooien en te grote korrels breken sneller.

Meer info over hoe je correct kunstmest strooit, lees je [op deze B3W-webpagina](#).

Hoe pakt Bart zijn beschermingsstroken aan en wat is zijn ervaring met kantstrooien?

Bart van het Koeweidehof teelt meestal gras op zijn beschermingsstroken, soms kruidenrijk grasland. Wanneer de beschermingsstrook aanligt naast gras, wordt deze mee gemaaid met het naastliggend grasland. Dat is ook toegestaan volgens de regelgeving. Wanneer de beschermingsstrook naast akkerland ligt, onderhoudt hij zijn beschermingsstroken met een klepelmaaier. De strook is immers te smal voor andere maaiers en het is moeilijker om het maaisel af te voeren. Hij heeft op dit moment geen ecoregelingen of beheersovereenkomsten voor zijn beschermingsstroken afgesloten.

Bart gebruikt al 20 jaar een kantstrooisysteem. Hij investeerde drie jaar geleden in een nieuwe strooier en heeft sindsdien een geïntegreerd kantstrooisysteem op zijn strooier. Hij vindt het een groot voordeel dat zijn strooier sectie-controle heeft, aangestuurd via GPS. Alle percelen staan in het GPS-systeem en de strooier doet de nodige aanpassingen (vb. secties openen) wanneer nodig. Hij hecht veel belang aan de juistheid van strooien, meer bepaald een correcte verdeling van de meststoffen binnen de perceelsgrenzen, zeker gezien de huidige meststofprijzen en de hoeveelheid kunstmest die jaarlijks gestrooid moet worden.

Machinedealer Koen Verdoodt aan het woord over de opbouw mogelijkheden om te kunnen kantstrooien

Machinedealer Koen Verdoodt verkoopt en herstelt Amazone machines en Fendt tractoren. Hij vertelt dat op oudere strooiers ook systemen gemonteerd kunnen worden om aan de eisen van kantstrooien te voldoen. Bij Amazone is de bouw van de strooier universeel gebleven de laatste jaren, waardoor het mogelijk is om deze op vele strooiers van het merk op te bouwen. Om na te gaan of een opbouw bij een bestaande strooier mogelijk is, is het belangrijk om naar merkspecifieke of zelfs typespecifieke systemen te kijken.

En dan de praktijk op het veld

Op de weide toonde Koen Verdoodt eerst een kant-op en kant-af strooisysteem op een conventionele meststofstrooier. Zo konden de landbouwers deze systemen in detail bekijken en ontdekken hoe ze werken en instelbaar zijn. In principe is een kant-af strooisysteem overal toegelaten maar een kant-op strooisysteem kan handig zijn op betaalde akkers, bijvoorbeeld bij de teelt van granen.

Vervolgens gaf landbouwer Bart Vanderstraeten toelichting over zijn kunstmeststrooier en de opties die zijn strooier heeft. De strooier van Bart is hydraulisch aangedreven en is uitgerust met een geïntegreerd kant-op strooisysteem dat werkt op basis van een toerentalaanpassing van de strooischijf aan de buitenkant van het perceel.

Er zijn verschillende opties voor kantstrooien beschikbaar (vb. langs waterloop, kantstrooien langsheen ander perceel aan 100% dosis of kantstrooien aan 50% dosis ...). Daarnaast is de strooier ook uitgerust met een weegsysteem, sensoren die de baan van de meststoffen analyseren en een weerstation dat de windrichting en windsnelheid meet. Op basis van deze gegevens wordt het strooibeeld aangepast.

Na deze toelichting was het tijd voor de demonstratie van kant-af en kant-op strooien. Bij kant-op strooien aan 100% van de dosis richting de buitengrens van het perceel (optie 'langsheen ander perceel') vlogen er nog meerdere korrels over de fictieve perceelsgrens. Wanneer er kant-op gestrooid werd aan 50% van de dosis, met de optie dat er nog een waterloop langs het perceel lag, was er in de 3 m beschermingsstrook slechts 1 korreltje waarneembaar op de opvangmatten.

Op het einde van de demo gaf Donald Dekeyser ook nog een praktische toelichting hoe je de kwaliteit van kunstmest kan testen, enerzijds door de korrelgrootte te bepalen met behulp van een schudbox en anderzijds door de hardheid van de korrels te testen. Verder is de dichtheid van de meststoffen een belangrijke parameter bij het instellen van je meststofstrooier. Je kan die bepalen door een maatbeker van 1 liter te vullen en vervolgens de inhoud te wegen. Daarnaast wees Donald ook op de risico's van ontmenging bij samengestelde meststoffen met een verschillende korreldichtheid.

We sloten de demo af met een lekkere frisco, gemaakt met melk van het Koeweidehof!

Meer weten over correct kunstmest strooien?

Check het [B3W-kennispunt](#) voor meer informatie.

Ook deelnemen aan een B3W-evenement?

Surf naar de [B3W-website](#) en vind interessante evenementen in jouw buurt.

Nog vragen over dit thema?

Dan kan je steeds terecht bij B3W-begeleider Sophie via sophie.nawara@b3w.vlaanderen.be